

Lisätiedot:

hallinnon erityisasiantuntija Pilvi Kalliomaa, puh. 050 411 0202
hyvinvointipäällikkö Laura Salomaa, puh. 040 194 8508
sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan suunnittelija Krista Rimpilä,
puh. 050 566 8800
kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Nuorisolain 24 §:n mukaan kunnan ja valtion viranomaisen tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevista asioista.

Kuntalain 26 §:n mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä.

Talousarviossa vuodelle 2025 yhtenä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteenä on vaikuttamistoimielinten toiminnan kehittäminen ja osallisuuden vahvistaminen. Vanhus- ja vammaisneuvostojen toimintasääntöjen yhdenmukaistamisen ja uudistamisen jälkeen on nyt ajankohtaista uudista nuorisovaltuuston toimintasääntö ja työskentelytavat edellisten kanssa huomioiden kuitenkin nuorisovaltuuston erityispiirteet.

Valmistelutyön edetessä kaupungin sisäisiä prosesseja on tarkasteltu uudelleen ja valmistelussa on erityisesti painotettu kuntalain 26–28 §:n 2. momentin kohtaa, että vaikuttamistoimielimille on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun ja valmisteluun. Tuomalla varhaisessa vaiheessa nuorisovaltuuston kautta tietoon nuorten kokemustieto arjen palveluista – koulusta, vapaa-ajasta, liikkumisesta, mielenterveydestä ja asumisesta, voidaan parantaa kaupungin päätöksentekoa. Samalla nuorten osallisuus ja kiinnittyminen kaupunkiin vahvistuvat: vaikuttamisen taidot, yhteisöllisyys ja luottamus kasvavat ja näkyvät myöhemmin aktiivisena kansalaisuutena ja vapaaehtoisuutena. Kaksikielisessä Kauniaisissa nuorisovaltuusto on myös luonteva tapa varmistaa yhdenvertainen osallistuminen suomeksi ja ruotsiksi ja tuoda molempien kieliryhmien näkemykset valmisteluun ja päätöksentekoon. Siksi nuorisovaltuuston toimintaa on tärkeää uudistaa ja kehittää osallisuuden näkökulmasta.

Nuorisovaltuuston uuden toimintasäännön valmistelu aloitettiin yleisellä kyselyllä. Valmistelutyössä on myös kuultu verrokkikuntia hyvistä käytännöistä. Lisäksi valmistelutyössä on käyty läpi Nuva ry:n toimintasääntömalli ja Kuntaliiton ohjeet nuorisovaltuuston perustamiseen ja toimintasäännön laatimiseen.

Nuorisovaltuuston tehtävät on päivitetty käytännönläheisemmäksi ja tehtävissä on huomioitu valmisteluvaiheen, yhteistyön ja tunnettuuden merkitys nuorisovaltuuston toiminnassa.

Voimassa olevaan toimintasääntöön verrattuna ehdotetaan kelpoisuuden osalta, että koulupaikkoja hakevien kotikunnan ei tarvitse olla Kauniainen, mikä siis on mahdollista vaikuttamistoimielinten kohdalla. Kauniaisissa suuri osa yläkoululaisista ja lukiolaisista eivät asu Kauniaisissa ja yhtenä tavoitteena toiminnan kehittämisessä on nuorten kiinnostuksen lisääminen nuorisovaltuuston toimintaan ja toisaalta kaikkien koulujen huomioiminen nuorisovaltuuston kokoonpanossa. Yleisten paikkojen osalta ehdotetaan, että hakijan kotikunnan tulee olla Kauniainen.

Jäsenmääräksi ehdotetaan kahdeksan sijaan 8–10 henkilöä ja ehdotetaan, että henkilökohtaisista varajäsenistä luovutaan. Varsinaisten jäsenten määrää kasvattamalla kokouksiin saadaan riittävä määrä jäseniä ja useammalle nuorelle mahdollistetaan paikka nuorisovaltuustossa. Lisäksi henkilökohtaisten varajäsenten jättäminen pois yksinkertaistaa nuorisovaltuuston toimintaa. Koulupaikkojen lisäksi yleisillä paikoilla haetaan nuoria, jotka olisivat kiinnostuneita edustamaan esimerkiksi omaa harrasteryhmäänsä tai muuta tiettyä teemaa.

Koska nuorisovaltuuston on aikaisemmin ollut haasteita saada riittävästi jäseniä, jatkettaisiin nuorisovaltuuston valintatapana edelleen avointa hakua, mutta haun lisäksi kiinnostuneet nuoret haastateltaisiin. Haastattelukäytännöstä on saatu hyviä kokemuksia muissa kunnissa, mm. Ylöjärvellä. Mikäli jatkossa olisi runsaasti hakijoita, voidaan harkita valintatavan muuttamista.

Jäsenen eroamiseen on lisätty määräykset myös jäsenen erottamisesta. Tällä on tarkoitus turvata nuorisovaltuuston sujuva toiminta ja mahdollistaa muille kiinnostuneille nuorille olla mukana toiminnassa.

Uusina kohtina toimintasääntöön ehdotetaan kummipäättäjää ja nuorisovaltuuston jäsenten omaa työryhmätoimintaa.

Kokousrytmiksi ehdotetaan vanhus- ja vammaisneuvoston tapaan 3 kokousta syksyllä ja 3 keväällä. Varsinaisia kokouksia täydentää nuorten oma itsenäinen työryhmätoiminta, jossa voidaan valmistella nuorisovaltuuston käsiteltäväksi tulevia asioita. Näin itse kokousten kulkua saadaan selkeytettyä ja kokoukset eivät veny turhan pitkiksi.

Tässä uudistuksena esitetään, että koko toimikaudelle nimetyn edustajan sijaan, valtuusto- ja valiokuntaedustus olisi kiertävä nuorisovaltuuston jäsenten keskuudessa. Tämä tukisi demokratiakasvatusta ja tarjoisi kaikille nuorisovaltuuston jäsenille mahdollisuuden osallistua toimielinten kokouksiin.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavalioikunta käsittelee asian kokouksessaan [22.10.2025](#). Nuorisovaltuusto antaa kommenttinsa toimintasääntöluonnoksesta kokouksessaan 23.10.2025. Kaikilta sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan valiokunnilta pyydetään evästys jatkovalmisteluun. Kaikki saadut evästykset ja kommentit kootaan yhteen ja kaupunginhallitukselle viedään päivitetty ehdotus toimintasäännöksi marraskuussa.

Nykyisen nuorisovaltuuston toimintakausi päättyy 31.12.2025, joten toimintasäännön tultua hyväksytyksi avataan haku seuraavalle toimintakaudelle.

Liitteessä on esitetty toimintasääntöön tehtävät päivitykset kaksipalstaisena siten, että vasemmalla ovat nykyiset määräykset ja oikealla vastaavat

päivitettäviksi esitetyt määräykset. Vaikuttamistoimielinten toimintasääntöjen yhdenmukaistamisen takia vasemman palstan pykälänumerointi noudattaa uuden toimintasäännön numerointia. Muutetut kohdat on merkitty keltaisella ja poistettut yliviivattuina.

Kaupungin hallintosäännön 22 §:n hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokuntaa koskevassa kohdassa 9 määrätään, että valiokunta vahvistaa nuorisovaltuuston kesken toimikauden tapahtuvat täydennysvaalit ja edustajien vaihdokset muissa toimielimissä. Mikäli toimintasäännön ehdotukset hyväksytään, tullaan esittämään, että hallintosäännön mainittu kohta kumotaan.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi nuorisovaltuuston uuden toimintasäännön valmistelutilanteen ja antaa evästyksiä jatkovalmistelulle.

Päätös:

Liitteet:

Nuorisovaltuuston toimintasääntö